

Az Evangélikus Diákotthon bombázása 1944. december 6-án

Interjú Asbóth Lászlóné Magassy Erzsébettel (Erzsi néniel), aki Vitéz Magassy Sándornak a leánya. Vitéz Magassy Sándor az Evangélikus Líceumi Diákotthont vezette 1944. december 6-i lebombázásáig

Interjúkészítők: A Hunyadi János Evangélikus Óvoda és Általános Iskola Helytörténeti Szakkörének tanulói

Kérdező: Simon Alexandra 8. osztályos tanuló

Operatőr: Horváth Ádám 7. osztályos tanuló

Segítő tanárok: Kádár Tibor, Csóka Miklós

Helyszín: Hunyadi János Evangélikus Óvoda és Általános Iskola egykori légópincéje

Időpont: 2015. november 5.

Simon Alexandra: Szeretettel köszöntjük az iskolánkban Erzsi nénit, aki itt átélte a bombázást, kérjük meséljen róla!

Erzsi néni: Nagyon szívesen. December 6-án lesz 71 éve annak, hogy Sopront először nagy mértékben bombázták. Ez az épület, ami akkor az Evangélikus Líceum Diákotthona volt szintén célpont volt. December 6-án, a délelőtti órákban 11 bombát és 3 légiaknát dobtak le, amelyek az épület környezetét felszántották, de magára az épületre szerencsére nem esett egy sem. Ez már a háború utolsó hónapjait jelentette, és abban az időben minden nagy intézménynek kötelező volt olyan óvóhelyeket kialakítani, amelyek lehetőség szerint bombabiztosak voltak. Így épült meg ennek a Diákotthonnak ez a nagy óvóhely része is, ahol 100 diáknak kellett volna menedéket adni. Az ajtók páncélozottak voltak, a mennyezet is úgy volt kialakítva, hogy az lehetőség szerint minél nagyobb terheket kibírjon, akár összedőlő falakat is. Amikor megszólaltak a légiriadó szirénái, mindenkinek le kellett jönnie a pincébe. Ez a pincehelyiség, ahol most állunk óvóhelynek épült, a lejárata itt volt, itt is és belül is volt egy ajtó. Az ablak, amelyik a sportpálya felé nézett, szintén ugyanilyen páncélozott anyagból készült. Amikor a légiriadó szirénái megszólaltak, akkor diák már nem volt az épületben. Több héttel ezelőtt már mindenki hazament, mert már a tanítást is szüneteltették. Én ebben az épületben laktam, az édesapám vitéz Magassy Sándor ennek a Diákotthonnak volt az igazgatója. Hárman voltunk itthon, két nagytestvérem a városban volt, az Orsolyitákhoz jártak iskolába. Mi, a húgommal, aki akkor másfél éves, a bátyámmal, aki akkor 12 éves volt és az édesanyámmal lejöttünk ide, a pincébe. Ide szoktak jönni szoktak a szomszéd házakból is, amelyeknek nem volt ilyen bombabiztos pincéje az ott lakók. A szirénák nagyon sokszor megszólaltak októbertől kezdve, de bombázás nem volt. Ez a helyzet ahhoz hasonlított, mint amikor a mesebeli gyerek kiabál, hogy: jön a farkas, jön a farkas és amikor csakugyan jön, nincs rá felkészülve. Bizony az emberek nagy része a szirénák megszólalásakor általában nem ment az óvóhelyre. Minket édesanyám lehozott ide a pincébe, itt voltak néhányan menekültek,

akik az Erdély felől érkező front elől menekültek, és itt szállást kaptak. Itt, lent a pincében kellett eltölteni azt az időt, amíg lefűjték a riadót. Édesanyám lehozott bennünket Mikulás után, mi szívesen nézegettük a Mikulás csomagokat, meg eszegettünk, és közben jöttek ide a szomszédból. Ott volt egy idősebb néni, aki lehozta ide az unokáját, és azt mondta, hogy ő most nem marad itt, mert otthon nagymosás van. Mi addig itt játszottunk. Édesanyám is azt mondta, felmegyek, mert kell valamit főzni. Egy darabig fent dolgozott, amíg egy nagyon furcsa sivitást hallott. Annyira furcsa volt, és annyira megrémült, hogy rohant le a lépcsőn mindent otthagyva a lakásban. Mire az ajtóhoz ért, már robbantak is a bombák. A sivítás a lezuhanó bombák zaja volt. Az első detonáció megrázta az épületet, a villany azonnal kialudt, ő meg a sötétben tapogatódzott. Elgondolhatjátok, hogy a másfél éves húgom és én 6 évesen torkunk szakadtából visítottunk ijedtünkben. Édesanyám magához ölelt minket és próbált csitítani bennünket. Egyre hullottak a bombák, lehetett hallani a mennyezeten az összedőlő falak hangját, ezáltal a plafonról hullott a finom por. A gépek három hullámban jöttek. Az altiszt is közben lejött a pincébe. Amikor elmentek a gépek felment az altiszt és néhány ember és próbálták menteni a menthetőket. A bombázások szüneteiben rengetegen menekültek ide, kiabáltak. Voltak, akik sebesülten érkeztek, az egyik kiabált: „Kiugrottam az ablakon a bombázáskor és a szilánk belefűrődött a lábamba...” A Borsmonostori utcában egy Machatsek nevű fül-orr-gégész orvos volt, szintén átjött a feleségével. Aztán bekötözte a sebesültet és az altiszttel meg a fűtővel indultak menteni a romok alá került embereket. Itt azóta már más házak vannak, de volt egy olyan ház, ahol egy Jászberényi nevű család lakott, ahol az asszony és a pestről idemenekült rokona, aki kisbabát várt mindannyian meghaltak a romok alatt, rájuk dől a családi házuk. Volt olyan is, akit a verandájuk üvegcserepei alól élve húztak ki, aki az unokáját elhozta ide, de visszament, mert nagymosása volt. Arra is emlékszem, hogy ilyeneket suttoztam, közben azt hittem, hogy kiabálok. Nem akarok meghalni. Aztán, amikor három ilyen hullám után végre elcsendesedett minden addigra nővéreim is addigra hazaértek az Orsolyitáktól. Édesapám is hazaért, ő a Hubertusznál volt kint lövészárkot ásni, ő onnan nézte végig a bombázást. Amikor hazajött én csak arra emlékszem, hogy egyszer felmehtünk megnézni, hogy mi van, mert a szüleink takarítottak el mindent. Minden tele volt törmelékekkel, onnan szedték ki, ami még használható. Ajtók, ablakok nem voltak, a közfalak egy része összedőlt, de a főfalak megmaradtak. December 6-a után el kellett mennünk és az Orsolyiták fogadtak be bennünket.

Simon Alexandra: Köszönjük szépen az interjút!

A lebombázott épület 1945-ben

Az Evangélikus Diákotthonnak emléket állító tábla iskolánk falán

